

8. října 2010

Jaké bude počasí v letošním podzimu a zimě ?

Správná odpověď je ta, že to nikdo pořádně neví a že i ty nejlepší dlouhodobé předpovědi mají úspěšnost kolem 66 %. Nicméně určité indikátory klimatických trendů přeci jen existují. Je to především vývoj počasí v uplynulých měsících, klimatické modely a pak celá řada měření povrchové teploty oceánů, kde se jedná nejenom o průměrné teploty, ale hlavně o rozdíly mezi oblastmi, protože ty ovlivňují směry větrů.

Co můžeme říct poměrně přesně? Je nepravděpodobné, že by tato zima – jak bylo médií ohlášeno – byla ta nejchladnější za posledních tisíc let. V prvním tisíciletí byly pravděpodobně nejchladnější zimy v letech 535–538, kdy nízké teploty byly způsobeny výbuchem velké sopky – v tomto případě nejspíš indonézskeho vulkánu Rabaul. Nejchladnější zimy tohoto tisíciletí spadají do některých studených období malé doby ledové a souvisí buď s celkovou cirkulací, nebo sopečnými výbuchy. Oceánské proudění spíš ovlivňuje teploty v měřítku několika desetiletí.

Pokud se podíváme na předpovědi amerických, anglických a německých agentur, tak žádná z nich nesahá dál než do ledna, tedy tři až čtyři měsíce dopředu. Předpovědi mají tyto shodné rysy:

1. Bude panovat poměrně velký rozdíl mezi severnějšími a jižnějšími oblastmi. Severní mají být víc studené a jižní naopak o něco teplejší vůči normálu. Česká republika však leží právě v tom širokém rozhraní mezi pásmem, které je „teplejší než obvykle“, a pásmem, jež je „studenější než obvykle“, takže počasí u nás bude záviset na tom, kde se ustálí vliv studené arktické oscilace.
2. Většina předpovědí zmiňuje chladnější počátek podzimu, nevyrovnaný konec podzimu a celkově chladnější zimy, jež mohou být v lednu až skoro 2 °C pod dlouhodobým normálem. Srážky se očekávají buď v normálu, nebo mírně nad normálem, což však nevylučuje možnost lokálních povodní. Neměly by však být četné.
3. Větším problémem než voda a teplota může být silný vítr, který má být i díky nevyrovnanému chodu častější než v jiných letech.

Pokud se na nejisté budoucí počasí podíváme pod zorným úhlem posledních měsíců, očekával bych situaci, jakou již dobře známe – střídání anomálně teplých a anomálně studených období trvajících pár týdnů, ale s tendencí k nižším teplotám. V této souvislosti mě nejvíc zaujala zpráva z Los Angeles, kde v tomto roce sice naměřili nejvyšší teplotu od počátku instrumentálních měření, ale v druhém nejchladnějším létě. Něco podobného, ale v mírnějším vydání bych čekal i u nás. Neměli bychom si však nechat ujít meteorologickou estetiku. V málokterém roce bylo takové množství nádherných mraků nezvyklých barev a efektních barev oblohy jako letos.

Václav Cílek, Geologický ústav AV ČR

Mediální servis AV ČR zajišťuje Odbor mediální komunikace a marketingu SSČ AV ČR.

Kontakt – PaedDr. Jitka Mravinacová

Telefon: +420 221 403 405

E-mail: mravinacova@ssc.cas.cz

www.press.avcr.cz, www.avcr.cz